

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

A DEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 »
Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechi 2 Lei

A V I S

Redacțiunea și Administrațiunea acestui ziar s'au mutat definitiv în Calea Rahovei No. 5, vis-a-vis de Palatul de Justiție la Tipografia «Codreanu & Săvoiu».

Ori ce corespondență și plăți, rugăm a ni se face la această nouă adresă, pe numele D-ului CODREANU, redactor-proprietar și administrator al ziarului.

Domnii abonați cari 'și au schimbat domiciliul, cu ocazia Sf. Gheorghe, sunt rugați să bine-voiască a ne face cunoscut noua d-lor adresă către Administrație prin o carte poștală, pentru a nu suferi ast-fel intreruperi în primirea ziarului.

Administrația.

S U M A R

LEGEA MINELOR (urmărire 2) de D. Chebapci.

Judecata proceselor electorale la Inalta Curte de Casațiune de Petre Bors.

Jurisprudența Română :

Inalta Curte de Casație secția I: Maria G. Dimitriu cu Ministerul de Resbel.

Curtea de Apel București secția II: B. Missir cu C. Mârzea.

Chronica judiciară. — Bibliografie.

LEGEA MINELOR

(URMARE)

În numărul precedent am reprodus, în trăsătură generală, discursul d-lui Stolojan, fără a 'i face analiza, lucru ce mi-au adus imputări din partea unora din confrății mei, printre care unul, e podoaba baroului nostru.

Iată îndreptățirea mea : am întreprins un studiu asupra legii minelor, și înainte, de a intra în materie, — cum am și anunțat, — am crezut nemerit să reproduc discursurile cele mai importante și mai bine preparate ce s'au ținut, cu ocaziunea

discuțiunei legii, în ambele corpuri legiuitoare ca, în urmă, să espun părerile mele și să comentez legea ast-fel cum a fost votată. Nu puteam dară, fără a mă repeta, să mă opresc asupra fie-cărui argument și să-î fac analiza. Tot ast-fel voi urma și cu discursul d-lui Mârzescu.

Învățatul profesor de drept civil de la Universitatea din Iași, începe discursul său cu aceste cuvinte :

„Nu vorbesc de la înălțimea acestei tribune, în ședința de astăzi, ca om politic, ci vorbesc ca om de legi, ca un profesor deprins de a învăța pe școlarii săi respectul legii“.

În urma acestei declarațiuni, oratorul arată și dovedește, cum prin legea adusă în desbateri, se calcă în picioare Constituțiunea, mai cu seamă în două puncte : 1) Că, prin Constituțiune, s'a hotărât oprirea de a se îngădui așezarea unor colonii străine, și cum, prin legea minelor, se încuviințează înființarea de colonii străine. D-sa arată că articolul 3 din Constituțiune a fost propus și susținut de membrii din Frațiunea Liberă al cărui program coprindea lupta împotriva străinilor spre a nu copleși țara, copleșită acum de Evrei.

2) Că se violează articolul 19 din constituțiune, care declară că proprietatea privată este *sacră și inviolabilă* ; că ea a enumerat casurile de espropriare, printre care nu se găsește acel privitor la espropriarea pentru exploatarea de mine. Eminentul orator lămurește două puncte : întâi, că enumerarea făcută de articolul 19 este limitativă, iară nu enunciativă, căci, cu ocaziunea votării art. 19, unul din membrii Constituantei, a făcu

propunerea în copriinderea aceasta : să nu se definească expresiunea *de utilitate publică*, ci să se lase a se determina după împrejurări. Această propunere însă a fost respinsă, și s'a votat articolul 19 ast-fel cum era redactat. Astăzi când guvernul vine, prin o lege ordinară, și dispune espropriarea proprietății private pentru exploatarea minelor, ca fiind de utilitate publică, el calcă pe față voința constituanților, lămurit exprimată și rezultând neîndoelnic din discuțiunile urmate.

Al doilea punct pe care îl lămurește d-l Mărzescu este următorul : Ce a determinat pe Constituantă să voteze dispozițiunea din articolul 19 când ea era prevădută și coprinsă în articolul.... din codul civil? Oratorul arată grija și temerea ce o aveau membrii din partidul conservator cari ținea acest limbagiū față de liberali : „*voi mă puteți veni ca mâine să ne mă luați și restul de pământ care ne a mă ramas. Ca mâine aveți să declarați stinsă indemnitatea acordată pentru pământurile date locuitorilor sătenii*“.

Ast-fel se explică votarea articolelor 19 și 20 din Constituțiune.

Garanția luată de conservatori într'un mod legal la 1866, se desființează tot de acest partid, dar în mod ilegal, la 1895. *Tempora mutantur et nos mutamur in illis*

După ce a dovedit neconstituționalitatea legii minelor, oratorul se întreabă : Ce va face particularul a cărui drept de proprietate este declarat sacru și inviolabil, când, în virtutea legii minelor, ar veni cine-va pe moșia sa și ar începe să facă explorațiunii în scop de a descoperi o mină, și, descoperind'o, să înceapă exploatarea ei, și expropriarea de tot terenul trebuitor întru acesta? Va trebui el să se supună ori să se opună? Magistrul învață : să se opună, căci Constituțiunea a dat și determinat puterile în Stat și ea a stabilit cum se fac legile ordinare și cum se poate revisui Constituțiunea ce și-a dat țara la 1866. Un exemplu s'a dat de curând de Curtea de Casație din Statele-Unite, care a anulat legea votată de Corpuri'e legiuitoare asupra taxei pe venit, sub motivul că ea este inconstituțională.

Oratorul compară procederea guvernului cu aceea a pretorilor la Roma cari întrebuișau f l de fel de șmecherii întru a în'ătura legea celor XII Table.

După aceasta se întreabă dacă se simte cel puțin necesitate de o lege asupra minelor, și ci-

tind raportul d-lui Tocilescu, arată că *abia avem oare-care probabilități* de avuții min ere.

Cum, exclamă oratorul, să călcăm Constituțiunea pe niște simple probabilități?

D-l Mărzescu trece apoi la analiza legii minelor și dovedește că este rău întocmită. D-sa se ridică contra dreptului ce se acordă administrațiunei ca ea, în mod provisoriu, să hotărască espropriarea, și îndemnisarea. Ce garanție ne presintă o comisiune a cărui compunere nu se cunoaște și pe care o poate forma ministerul? Garanția proprietății se găsea în justiția țării; iar acum trece în a administrațiunei.

În privința dreptului de exploatare, d-l Mărzescu critică proiectul, de oare-ce se acordă și străinilor dreptul acesta, contrar Constituțiunei : „*O lege specială va determina modul prin care străinii vor putea stabili domiciliul lor pe teritoriul României*“.

D-l Mărzescu stabilește apoi că dreptul proprietarului la sub față este absolut, așa cum rezultă din definițiunea dată de codul civil.

După ce am arătat și reproduș pe scurt ambele aceste discursuri, cari sunt rezultatul unor cunoștințe întinse și a unui studiu amănunțit sub toate privirile, vom începe studiul nostru asupra legii minelor, urmând șirul arătat în numărul precedent al acestui ziar.

Se atinge în ceva Constituțiunea țării prin legea minelor?

Din copriinderea ei, trei puncte prevădute în Constituțiune, sunt tratate și rezolvite de legea minelor.

Cel întâiū este cu privire la străini, cărora li se acordă un drept imobiliar, transmisibil, ca ori ce alt bun susceptibil de ipotecă și privilegiū, ceea ce constituie un desmembrament al dreptului de proprietate, un drept *real imobiliar*. Art. 479 cod. civil.

Prin Constituțiunea revisuită, art. 7, străinii sunt opriși de a dobândi proprietatea asupra imobilelor rurale. Ce cause au determinat pe legiuitorul nostru întru a decreta, prin Constituțiune, această dispozițiune? Două pot fi cauzele : 1) ca moșiile să aparțină Românilor, căci proprietatea represintă puterea, și ca nu cum-va Românul să devie proletar, lăsându-se de agricultură, aproape unica producțiune, și singurul isvor de bogăție. 2) Frica ce o aveau Româniū ca nu cum-va străinii cari au capitaluri mari să și așede capitalu-

rile lor în moșii și apoi să se așed și ei și oamenii lor în sate.

Prin articolele 7 și 8, modificate și meșteșugite, se zice că concesionarul nu dobândește de cât dreptul de a exp'oata munca pe 75 de ani; însă ast-fel cum este calificat, așa cum e întins prin art. 8 acest drept, concesionarul are toate atribuțiile proprietății, și poate trage toate foloasele ce imobilul îi poate produce.

Dacă dar străinului i s'a acordat desmembrăminte dreptului de proprietate, dându-i-se facultatea de a se întinde dreptul său real, nu numai la sub față, ci și la suprafață, art. 8:

„Dreptul concesionarului, cu toate caracterele lui de la articolul precedent, se întinde și asupra clădirilor, mașinilor, puțurilor, galeriilor și altor lucrări făcând poarta integrandă din mină; asemenea se consideră tot ca imobile, conform art. 468 cod. civ., caii, uneltele și orî-ce alte obiecte care servă exclusiv la exploatarea minei“ — atunci cu ce se mai alege proprietarul unui imobil rural? Cu titlul abstract de proprietar? Pe acesta a voit să o apere Constituția? Este admisibil ca un legiuitor să aștearnă reguli pentru ocrotirea unor lucruri abstracte, fără aplicațiunii practice, fără rezultate folositoare societății? Pentru ce s'a oprit străinilor dreptul de a dobândi imobile rurale? Pentru a înlătura amestecul elementului curat românesc de la țară cu Evreii, care să și aruncase prin sate ca stolurile de lăcuste în România de dincolo de Milcov, uni ca posesori, alții ca negustori, cărciumari și altele.

Constituanții, știind că mai ales Români de dincolo de Milcov, au un fel de dispreț pentru comerț și meserii, dar că sunt buni agricultori, au voit ca această ramură de avuție a țerei să nu încapă pe mâna străinilor.

Dacă prin legea minelor se dispune: pe lângă concesiunea sub feț-i, și aceea a suprafeței pentru c'ădiri, galerii și vite, eu întreb ce s'ar face cu moșia cui-va, atuncea când concesionarul ar crede că are trebuință de 5000 de lucrători și de 3000 de vite? Ar trebui să i se ia din moșie atâta teren cât e necesar pentru clădirea locuințelor oamenilor, atâta teren pentru grajduri, și de 100 de orî atâta teren pentru pășunatul și nutritul vite'or. Ce i-ar mai rămânea proprietarului din moșia moștenită din părinți în părinți? Mângăerea dulce de a admira cum intră aurul în buzunarul străinilor, și acum, prin îngrijirea

oblăduirei și a legilor țerei, el din mare proprietar, a ajuns un biet proletar, căci să se fie seamă de un lucru: pretutindenea, românii proprietari, în neînțelegerile lor cu concesionarii străini, vor fi b'ruiți. Străinii vor fi sprijiniți de avocații influenți, foști miniștrii, sau chiar fiind miniștrii, ei tot vor angaja cauza trimițând omul lor de pae spre a'i reprezenta.

Se va întâmpina poate: dar art. 7 din Constituțiune, nu dă nici de cum străinilor, dreptul de a dobândi proprietatea, nu însă și desmembramentele ei, cum sunt ipoteca, dreptul de privilegiu, dreptul de retențiune și altele. Mai înainte de a răspunde, să fac și eu o întrebare: Cui rămân galeriile, clădirile pentru case, grajdurile, vitele cari au devenit imobile prin destinațiune, conform art. 486? Art. 63 dă drept concesionarului să ridice instrumentele, caii, însă numai dacă inginerul va încuviința; și tot articolul 63 spune că clădirile rămân Statului.

Cu ce drept Statul devine proprietar pe clădiri, cu ce cuvânt se vîră el în moșia mea, fără să aibă nici o trebuință? Cu ce cauză, ce au dat în schimb Statul, spre a lua clădirile în stăpânirea sa? Iată o confiscare oprită de Constituție. Ați luat proprietatea unui om, sub cuvînt de utilitate publică; mina s'a părăsit; cauza, care a dat naștere la expropriere, a încetat. De ce nu ar înceta și efectul? De ce nu s'ar restitui fostului proprietar? De ce această succesiune vacantă a unui om în viață și avînd moștenitori? De ce nu ar reintra proprietarul în drepturile lui anterioare?

Să venim la întâmpinarea făcută: că adică Constituțiunea nu ar opri dobândirea drepturilor reali imobiliare și rurale.

(va urma)

D. Chebacpi.

JUDECATA PROCESELOR ELECTORALE

LA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE

Una din cele mai prețioase garanții într'un regim reprezentativ pentru a da rezultatul unei bune și sincere alegeri politice, este fără îndoială confecționarea listelor electorale în conformitate cu dispozițiunile legii electorale. Când însă întocmirea lor este alterată, când în liste se trec persoane fără drept sau să șterg persoane cu drept: atunci ai corpuri electorale falsificate,

și aleși, deputați și senatori, nu vor reprezenta adevărata voință națională. În asemenea caz echilibrul constituțional se sdruncină, puterile Statului intră într-o luptă oțioasă, sterilă; și conflictul negativ în contra arbitrariului nu este în stare să reziste omnipotenței puterii care, prin legi draconice, duce la regimul bunului plac. Opozițiunea încătușată se vede nevoită a recurge la violențe de fapt, și puterea străduindu-se a se menține prin persecuțiuni și opresiuni: de sigur, că în asemenea stare de sbilanciare constituțională intermediul Soveranului devine o necesitate bine-făcătoare liniștei publice.

Ziarul, al cărui director sunt, fiind un organ cu totul străin de politică, nu e voi fi acel care să alunece un moment măcar pe acel teren scabros, unde entuziasmul și câte od tă chiar pasiunile te fac să nu vezi clar. Pentru organul nostru nu ne interesează de cât chestiunile pure de drept, de cât aplicațiunea și executarea legilor.

Anul acesta, în vederea viitoarelor alegeri generale care se apropie, s'a făcut mai mult ca orîcând contestațiuni, fie pentru a se șterge persoane fără drept puse în liste, fie pentru a se trece persoane cu drept și cari s'aș șters. Numărul apelurilor venite și judecate la Curtea de Casațiune atinge aproape țifra de 700, coprinzând un total ca la 5000 alegători asupra înscrierii cărora Inalta Curte, în decurs de o lună, a lucrat fără preget pronunțându-se cu un spirit de o absolută imparțialitate și cu o independență, care a ridicat prestigiul acestei supreme instanțe înaintea opiniei publice culte și luminate. Ar fi fost din parte-ne, ca publicist juridic, o neglijență condamnabilă a nu declara acest sacru adevăr, și a nu arăta în trăsături generale jurisprudența acestei Curți în privința cel puțin a unor chestiuni electorale mai importante de care ne aducem aminte.

O mulțime de casuri s'a prezentat unde în liste se observa trecuți diferiți indivizi, cu domiciliu la același număr de casă din aceeași stradă. Poate erau la 30 persoane cari figurau în asemenea condițiuni ca alegători ai aceluiași colegiu, și s'a descoperit că la acel număr era casarma sergenților de oraș. Acum orîcine înțelege, ca ce fel de alegători erau acei indivizi!... În coloanele însă ale listei nu se vedea absolut notat unde ei își plătesc dările, nici natura și

suma acelor dări; totuși dênșii erau înscriși ca alegători!

Legea electorală în art. 42 zice între alte mențiuni, că în coloane deosebite, în dreptul numelui fie-cărui individ, să se arate locul unde dênșul își plătește dările până la împlinirea censului cerut de lege, natura și suma acelor dări. Legiuitorul a prescriș asemenea condițiuni în scop de a face posibil controlul asupra înscrierii persoanelor în liste, dacă înscrierea s'a operat în conformitate cu dispozițiunile legii, adică dacă acei înscriși însușesc condițiunile legii.

Ast-fel fiind lucrurile, s'a ridicat cu drept cuvânt contestațiuni tinzând la ștergerea unor asemenea indivizi ilegal înscriși. Neținându-se în seamă contestațiunile la cele două instanțe primordiale, la consiliile comunale și la tribunale, chestiunea s'a agitat cu toată vigoarea în ultima instanță apelativă, la Curtea de Casațiune. Se auzia cuvântul energetic al contestatorilor cari dovedeau lipsa în coloanele listei a mențiunilor arătate mai sus ale unor indivizi, cari fiind trecuți și în anul precedent ca în anul curent cu călcarea condițiunilor formale ale art. 42 din legea electorală, și cari prin urmare n'aș nici un drept a se bucura de posesiunea dreptului electoral. La aceste combateri contestații opunea, că dênșii fiind deja înscriși în lista anului trecut aș posesiunea dreptului electoral, că astfel sunt scutiți de orî-ce probațiune incumbând contestatorilor sarcina de a dovedi că n'aș censul său cele-lalte condițiuni cerute de lege.

Chestiunea juridică căreia a dat naștere asemenea ilegale înscrieri a fost următoarea: persoanele ast-fel înscrișe, fără mențiunile sus-indicate, în listele anului curent și în acele ale anilor trecuți, și cari sunt prescrise de art. 42 din legea electorală, se pot pune la adăpostul posesiunii dreptului electoral? Contestatorilor săș contestațiilor incumbă sarcina dovedirei, când lipsește în liste acele indicațiuni cerute de lege? Curtea de Casațiune n'a esitat prin numeroasele hotărâri ce a dat în anul curent, ca și în anii trecuți 1891 — 1894, a rezolva chestiunea în adevăratul sens juridic: „că acei înscriși sunt dator să dovedească că însușesc condițiunile cerute de lege, iară nici cum contestatori.”

S'a mai prezentat iarăși o mulțime de casuri de natură a altera listele electorale în un alt mod. Anul acesta, ca nici odată, s'a constatat numeroase

înscrieri în liste pe simpla mențiune în coloana „că persoana înscrisă posedă construcțiunii noi”. Evident că față cu atât de numeroase înscrieri, mai cu seamă la Ilfov și la Prahova, de asemenea categorii, alegătorii colegiului respectiv s’au alarmat și au ridicat contestațiuni.

Legea electorală în art. 14 ultimul alineat dice: „proprietarul unui imobil scutit provisor de plata impositului către Stat, va exercita dreptul de alegător ca și cum ar plăti acel impozit”. Eară legea impositului funciar din 31 Martie 1885, prin art. 11 lit. d. scutesce de acest impozit construcțiunile noi pe termen de trei ani de când devin locuibile. Infine legea de constatare contribuțiunilor din 10 Martie 1882 pune în îngrijirea și sarcina comisiunilor de recensiment a stabili prin roluri la fie-care cinci ani dările contribuabilor, trebuind apoi să se înmâneze fie-cărui contribuabil un libret indicator de dările la cât a fost impus; și cum după art. 26 din disa lege acele roluri pot fi modificate în cursul periodului de cinci ani de aceleași comisiuni prin adause și scăderi, în ca-surile prevăzute de legile de impozite, evident că conform art. 27 și scutirea construcțiunilor noi va trebui să fie trecută de acele comisiuni în registrul scutirilor.

Contestațiunile ridicate asupra înscrierilor de asemenea categorii venind cu apel la Inalta Curte, înscriși se apărau susținând ca valabilă înscrierea lor, și ca având censul de 1200 lei cerut pentru colegiul 1 de cameră și de 2000 lei pentru Senat. În dovedirea apărării lor ei se serveau de niște simple certificate date de către percepătorii fiscali prin care se atesta: „că disese persoane se află înscrise în așa numitele registre de scutiri prevăzute de legea constatăreii contribuțiunilor, și că noile construcțiuni produc în adevăr venitul de 1200—2000 lei cerut de legea electorală ca cens”. Contestatorii au ridicat cele mai energice protestări asupra legalității și veracității acelor certificate, în cât și Curtea de Casațiune, alarmată și dânsa la rândul ei de acuzarea ce se aducea în privința alterării listelor, a trebuit, pentru constatarea verității faptelor, să ia măsura de a se face cercetare prin un consilier al său la biroul percepțiunii spre a se vedea, dacă în adevăr atestările date de percepători prin zisele certificate erau conforme cu constatările din registre. Resultatul cercetării făcută de judecătorul Curții de casațiune a fost: că registrele de la biroul percepțiunii, după

însăși declarațiunile percepătorului, au fost întocmite tocmai la 15 Martie anul curent, și că s’au trecut în ele zisele construcțiuni ca fiind noi și aparținând persoanelor înscrise, fără să se vadă semnătura cui-va în zisele registre. Față cu asemenea cercetare și față cu legea perceperei contribuțiunilor care pune îndatorirea întocmirii registrelor comisiunilor de recensiment, natural că Curtea de casațiune nu a esitat de a șterge din liste pe niște persoane cari se serviau cu certificate de complență și cari certificate trebuiau a fi înlăturate, întru cât nici prin ele, nici prin registre, nu se confirma că evaluările s’au făcut de comisiunile de recensiment. S’au găsit persoane cari au bârfit asupra Inaltei Curți, că s’ar fi coborît și că ar fi escedat căderile sale prin orânduirea acelei cercetării locale. Se vede că acești domni ignorează misiunea Curții de Casațiune în materie electorală, care are atribuțiunile categorice a le unei instanțe de fond apelative în ultim grad, și care prin urmare are și dreptul necontestat a usa de ori-ce mijloc legal de procedură în constatarea verității unor fapte contestate de una din părțile litigante.

Ce s’a întâmplat însă în urma jurisprundenții stabilită de Curtea de casațiune în privința construcțiunilor noi? Susțitorii înscrișilor de asemenea categorii, mai cu seamă acei din județul Prahova, vedând această jurisprudență a curții de casațiune, au avut estrema grijă să se presinte cu certificate de la percepători în toată regula, prin cari aceștia atesta în mod precis înscrierea în registre a persoanelor având noi construcțiuni, cu atestarea formală, că evaluările veniturilor s’au făcut de către comisiunile de recensiment. Natural că față cu asemenea certificate Curtea de casațiune n’a putut de cât să admită înscrierile ca bune. De observat însă este, că mai toate construcțiunile persoanelor înscrise în asemenea categorii sunt situate în diferite comune rurale, eară nu urbane, precum comunele Predeal, Breaza, Cornu. ș. a. Multă lume ș’a făcut, cu drept cuvânt, întrebarea, dacă este posibil ca o casă situată în asemenea comune rurale să aibă enormul venit de 2000 lei pe an! De sigur, că răspunsul tutu- lor este negativ. La aceste chestiuni asemenea era cazul când Inalta Curte putea, și ar fi fost foarte util, ca să ordone, în suveranitatea sa, o cercetare, și nu ne indoim, că s’ar fi constatat numeroase fraude. Curtea n’a făcut’o, dară ne explicăm im-

posibilitatea în care se găsea d'n cauza multelor procese electorale de care a fost aglomerată, și din cauza scurtului timp ce 'i rămânea.

Intre aceste procese judecate s'a petrecut încă un cas curios. S'a ivit contestațiune în apel la Curtea de casațiune în contra înscrierii în listele județului Prahova a patru fii ai d-lui G. Gr. Cantacuzino. Actualul președinte al Senatului declară prin un act autentic, că asigură acelor fii ai săi câte un venit anual de 2000 lei în o anumită moșie a sa, și cu mențiunea expresă pentru a le servi ca cens electoral. Curtea de casațiune a respins ideia, că constituirea unui venit făcut de tată copiilor săi poate servi acestora ca cens electoral. Decisiunea supremei instanțe și trage argumentele sale din principiul categoric pus în art. 14 din legea electorală, după care se țin în seamă pentru censul electoral numai usufructul legal al tatălui asupra bunurilor copiilor săi minori și contribuțiunile femeii în privința bărbatului care vrea să se servească cu ele ca cens electoral. Deci legea electorală, ca lege specială, trebuind a fi interpretată în sens strict, dispozițiunea art. 14 nu se poate întinde prin analogie ca un drept de cens electoral și în favoarea celor-l'alți usufructuari ordinari. Noi credem în această chestiune ceva mai mult. Un asemenea act nici nu constituie în fapt un usufruct, căci usufructul implică în sine ideia ca usufructuarul să aibă posesiunea reală a imobilului constituit ca usufruct, caracter ce lipsește actului menționat. Dreptul conces de d-l Cantacuzino copiilor săi este curat un drept personal și mobilier, și pe care numai 'l asigură în o moșie. Deci, cum putem defini mai bine asemenea act, dacă nu o *rentă garantată într'un imobil*. Ast-fel fiind, evident este că creditorul rentier, că și creditorul ipotecar, n'are dreptul a se servi ca cens electoral cu venitul imobilului afectat numai ca garanție. De altmintrelea Curtea de casațiune bine a judecat punând principiul: „*că în sistemul legislațiunei noastre numai usufructuarii legali au dreptul a se servi cu venitul imobilului constituit în usufruct pentru cens electoral, nici cum și cei-l'alți usufructuari comuni, precum era în sistemul vechei legislațiuni franceze*“. Patricianii noștri liberi sunt, și pot să 'și formeze în colegiile noastre o clientelă cât de numeroasă, numai să le complacă a fi mai puțin parcimonioși.

Ce să mai dicem de niste înscrieri ilegale și frauduloase, pentru care Curtea de casațiune a

avut aceeași sollicitudine de a șterge, precum a fost aceea a primarului de la Dorohoi care nu avea dreptul să fie înscris în acel oraș (dar cum poate oare rămâne Primar !?), și precum a fost aceea al unuia din actualii consilieri comunali de la Brăila care era introdus în liste, de și este străin!

Din toate aceste prețioase desbateri, ce s'au urmat la instanța noastră cea mai înaltă, reiese două lucruri importante: întâi, că toată onoarea se resfrânge asupra acestui suprem corp judecătoresc, care a reinălțat edificiul nostru electoral dând o lecție bine meritată acelor cari 'l înjosesc, și care ne a ridicat din mocirlele infecțioase în o atmosferă mai pură. Onoare dară Curții de casațiune! Al doilea, este dureros și trist lucrul a constata că consiile comunale, sub a căror îngrijire legea electorală (art. 37 și urm.) a confidat misiunea confecționării listelor, au lipsit și au contravenit în mod flagrant de la îndatoririle impuse de lege. Pe când aiurea comunele au făcut țara, și ci comunele pare că tind a o desorganiza: și apoi să se țină, că tot legile sunt de vină și că trebuiesc preschimbate! Este timpul să înlăturăm asemenea apucături ruginite și reglementare, este timpul mai mult ca orîcând să înlăturăm asemenea infecțioase și putrede năravuri. Nu se cuvine să perdem până și libertățile cari le am câștigat făcând în numele lor toate sacrilegiile, ca să nu ajungem la penibila exclamațiune a lui J. J. Rousseau: că regimul reprezentativ ar fi o sofismă, o minciună!

Petre Borș.

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 8 Martie 1895

Președinția d-lui N. MANDREA, Președinte

Maria G. Dimitriu cu Ministerul de Resbel

Pensiuni militare.—Dacă militarilor sau asimilaților lor căzuți infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace se acordă aceleași pensuni ca și celor căzuți infirmi din cauza evenimentelor resbelului.—Dacă se face vr'o distincțiune între diferitele servicii comandate în timp de pace și din care s'au pricinuit infirmitățile.

Prin legea din 19 Aprilie 1886, se acordă militarilor și asimilaților lor căzuți infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace, aceleași pensuni ca și celor căzuți infirmi din cauza evenimentelor resbelului.

Această lege nu face nici o distincțiune în ceea ce privește diferitele servicii comandate în timp de pace și din care s'au pricinuit acele infirmități.

Decisiunea 130/95. — Casată decisiunea Curții de Apel din București s. I cu No. 252/94 dată în procesul dintre Maria G. Dimitriu și Ministerul de Resbel

S'a citit raportul dresat în cauză de d-l consilier G. Liciu.

S'a ascultat : d-l C. Nacu, avocatul recurenteî, Maria G. Dimitriu, în espunerea motivelor de casare și d-l N. A. Papadat, avocatul intimatului Minister de resbel, în combateri.

Curtea deliberând :

„Asupra motivului de casare :

«Reaua aplicare și prin urmare violarea legei din 19 Aprilie 1886 asupra pensiunilor militare ;

«Curtea de Apel din București, pretinde că după această lege nu este destul că accidentul să aibă loc cu ocaziunea îndeplinirii unui serviciu comandat, dar ca accidentul care a cauzat moartea, se constituie el însuși «anume un fapt comandat, cu modul acesta Curtea ajunge «a face niște distincțiuni, care în fapt ar fi greū, ba chiar «imposibil a se precisa și ca consecință face nulă aplicarea legei și iluzoriu dreptul ce rezultă din ea.»

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată că Ministerul de Resbel a fost condamnat prin sentința tribunalului Ilfov, secția comercială cu No. 6/93, să servească d-nei Maria Dimitriu ca pensiune suma egală cu leafa întregă a defunctului d-sale soț. Căpitanul Gh. Dimitriu, mort în urma unui serviciu comandat în timp de pace ;

Că în contra acestei sentințe, Ministerul de Resbel, făcând apel, Curtea de Apel din București secția I prin deciziunea No. 252/94 atacată azi cu recurs, a admis apelul Ministerului și reformând sentința apelată, respinge acțiunea d-nei Dimitriu ;

Considerând că prin legea de la 19 Aprilie 1886, se acordă militarilor și asimilaților lor căzuți infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace, aceleași pensiuni ca și acelor căzuți infirmi din cauza evenimentelor resbelului ;

Că textul legei nu face nici o distincțiune în ceea ce privește diferitele servicii comandate în timp de pace și din care s'a pricinuit acele infirmități.

Că deci în lipsă de orî-ce distincțiune în lege pentru categoriile de servicii comandate, interpretarea și aplicarea legei în chestiune, nu poate să fie făcută în alt sens de cât în acela de a se acorda pensiuni pentru infirmitățile pe cari militarii le-au dobândit din cauza orî-cărui serviciu comandat în timp de pace ;

Că așa fiind motivul este fondat.

Pentru aceste motive, de acord cu d-l Procuror g-l G. Filitti, Curtea, casează, etc.

CURTĂA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA II

Audiența de la 18 Martie 1895

Președenția D-lui AT. C. KIVU, Președinte

DECISIUNEA NO. 69/95

B. Missir cu C. Mârzea

Mandat.—Avocat.—Dacă mandatul dat unui avocat pentru a pleda este gratuit.—Dacă avocatul are drept la plată de îndată ce dovedește că a pledat și susținut procesul mandantului, înaintea instanțelor prevăzute în invoială.—Dacă convențiunea dintre avocat și mandante are putere de lege între ei.

Mandatul dat unui avocat pentru a pleda nu este gratuit, și probându-se că părțile au stipulat o plată nu rămâne îndoială că mandatarul are drept la onorariul stipulat, de îndată ce se stabilește că a executat mandatul, pledând și susținând procesul înaintea instanțelor prevăzute în invoială.

O asemenea convențiune, fiind legalmente făcută are putere de lege între puterile contractante.

S'a ascultat Dl. Missir în desvoltarea motivelor de apel, în lipsa intimatului C. Mârzea.

Curtea deliberând,

Asupra apelului D-lui B. Missir, făcut în contra sentinței cu No. 293/94 a tribunalului Prahova, secția I ;

Având în vedere că apelantul cere reformarea menționatei sentințe pe motiv că C. Mârzea, la interogatoriul luat la tribunal, a recunoscut că apelantul l'a prezentat în procesul ce a avut cu Epitropia și titorii Bisericei Icoana, precum a recunoscut asemenea și că un onorariu i s'a promis, dar a negat cuantumul arătând că s'a angajat cu apelantul în ast-fel ; că modul cum s'a angajat l stabilizește cu actul scris și subscris de C. Mârzea și după care i s'ar conveni ca onor. suma de 8500 lei, întru cât despăgubirile obținute de la zisa Epitropie de C. Mârzea se ridică la 170.000 lei sumă ce a și primit-o intimatul ; că chiar de s'ar înlătura acel act, totuși Curtea să aprecieze serviciile aduse și să condamne pe intimat să-i plătească zece mii lei onorar, cât i-a și promis ;

Considerând că mandatul dat unui avocat pentru a pleda nu se poate zice că este gratuit ; că mai mult, probându-se că părțile au stipulat o plată, nu rămâne îndoială că mandatarul are drept la onorariul stipulat, de îndată ce se stabilește că a executat mandatul, pledând și susținând procesul la instanțele prevăzute în inscriș.

Că o asemenea convențiune fiind legalmente făcută are putere de lege între părțile contractante ; că prin urmare, întru cât partea nu tăgăduște nici serviciile prestate, nici face veri o obiecțiune în privința completei executări a contractului, cererea trebuie a fi admisă ;

Considerând în specie, că apelantul, de profesiune avocat, a convenit cu C. Mârzea ca să pledeze în acțiunea ce acesta intentase Epitropiei Bisericei Icoana ; că din deciziunea cu No. 107/93 a acestei Curți, rezultă că zisa Epitropie a fost definitiv condamnabilă să plătească intimatului 170.000 lei ; că, de asemenea, din petițiunea cu data de 13 Noembrie 1893 a lui C. Mârzea adresată tribunalului Prahova, reese că densusul a primit întreagă suma la care zisa Epitropie a fost obligată către densusul ; că, prin urmare, din cele ce preced se stabilește că apelantul ș'a îndeplinit mandatul, și deci, are drept la onorariul promis ;

Considerând că, în privința cuantumului, de și intimatul, la interogatoriul, nu l recunoaște, însă el se probează cu inscrișul său de la 12 Aprilie 1889, din care rezultă că onorariul stipulat este de 8500 lei ; că chiar în sistemul că instanța judecătorească ar avea drept de a controla dacă salariul promis este în raport cu ostentivitățile și îngrijirea dată afacerilor mandantului, și a l reduce în cas de exagerare, totuși, în fapt, apelantul a lucrat, în procesul în chestiune, în timp de aproape cinci ani ; că în tot acest interval, s'a dat loc la numeroase înfățișări ;

Că prin urmare, onorariul promis, nu este câtu-și de puțin exagerat, dacă se are în vedere munca materială și studiul ce a trebuit să facă mandatarul pentru a prezenta apărarea în așa condițiuni în cât să reușească a câștiga un proces atât de important.

Pentru aceste motive, redactate de d. Președinte At. C. Kivu, Curtea, admite apelul făcut de B. Missir în contra sentinței 293/94 a tribunalului Prahova s. I, reformează în totul această sentință și în consecință admite acțiunea intentată de B. Missir și condamnă pe C. Mârzea să plătească suma de 8500 lei cu dobânda legală de la 11 Iunie 1894, data intentării acțiunii și până la achitare. Mai condamnă pe numitul să plătească d-lui B. Missir 200 lei cheltueli de judecată.

(ss) At. C. Chivu, Sc. Popescu, Al. Costescu.

CRONICA JUDICIARA

Publicăm protestul ce ni s'a trimes de membrii baroului de Prahova, prin care exprimă legitima indignare, contra actului săvârșit de magistratura tribunalului din acel județ arestând preventiv pe un cetățean cunoscut și stimat, avocat și membru în consiliul comunal, și pentru o faptă ce nu presintă nici o gravitate, și când nici nu se simțea necesitatea acestei măsuri, pentru că fapta nu se tăgăduia, și prin urmare prevenitul nu ar fi putut șterge urmele faptei.

Sentimentul exprimat de baroul din Prahova este împărtășit de acest organ de publicitate.

Cu această ocaziune vom căuta să risipim și să împrăștiem afirmarea ziarului *L'Indépendance Roumaine*, care a susținut că faptul imputat D-lui Dobrescu, ar constitui un ultragiū, sprijinind aceasta pe o deciziune a Curței de Casație din Franța, copriinderea căreia aū și reprodus'o.

Nu facem din aceasta vre-o imputare însemnatului organ de publicitate, căci era ținut să apere guvernul, fără să fi fost ținut a cunoaște dreptul.

Delictul de ultragiū la Francesi, a fost modificat prin legea din 1881, dându-i-se o mai mare întindere, de cât îl aveau articolii 223 și 224.

Mai este încă de meditat acest lucru: între două funcționari administrativi, orî municipali, poate să fie vorba de ultragiū?

Domnule Director,

Comptăm pe buna-voință Dv. rugându-vă a da loc în ziarul ce dirigiați alăturatei moțiuni de protestare ce corpul de avocați din Prahova a votat în afacerea Gh. C. Dobrescu, cu care presa s'a ocupat zile din urmă.

Bine-voiți încă vă rugăm Domnule Director a primi asigurarea deosebitei considerații ce vă păstrăm.

Decan : **C. EMILIAN**

MOTIUNE

Sub-semnații, membrii ai corpului de avocați din Județul Prahova, întruniți în seara de 13 Maiu/95 în camera noastră din Palatul Justiției, spre a desbata ce avem de făcut, în calitate de Corp constituit, în privința arestării preventive a unui coleg al nostru de barou, Gh. C. Dobrescu, am luat următoarele rezoluții:

1) Considerând, că dacă chiar ar fi admisibilă calificarea de ultragiū, a faptului imputat lui Gh. C. Dobrescu, cea ce e foarte discutabil, totuși încă aplicarea arestării preventive nu era de loc justificată; considerând că arestul preventiv în el însuși e o măsură vexatorie și inică, ce ar fi de dorit să vedem dispărând și în tot

cazul reglementându-se, având în vedere că dacă art. 96 din Pr. Pen., lasă în materie o prea mare putere de apreciere judecătorului de instrucție, împrejurările de fapt, în speță, și pozițiunea socială a inculpatului, ereaū de natură a-l face să nu fie tratat de justiție cu ultimele rigori ale legii:

Protestăm contra pasiunii ce s'a pus față cu colegul nostru de barou și socolim arestarea sa preventivă, ca o atingere adusă prestigiului corpului nostru dn avocați.

2) Însărcinează pe colegii noștri Petru Apostolescu, N. Rășcan, Iuliu Brezoianu, Teodor Teodorini și P. Carpațianu, a face în numele corpului toate demersurile trebuincioase în justiție, pentru obținerea liberării cât mai grabnice a lui Dobrescu.

3) Rugăm pe consiliul de disciplină al corpului, d'a da acestor hotăriri publicația cuvenită și d'a le face cunoscute, și în special celor alte corpuri de avocați din țară, cu rugăciunea d'a avisa dacă n'ar fi util să unească protestarea lor cu a noastră, pentru nesocotirea ce s'a adus, calității de avocat în persoana lui Dobrescu, prin arestarea lui preventivă, pentru o infracțiune de o așa minimă importanță din punct de vedere legal ca aceea de care e chemat a răspunde în fața justiției.

Apostolescu P., Atanasiu T., Arion A. A., Brezoianu Iuliu, Carpațianu P., Dimitrescu T., Dușescu S., Drăgulănescu Toma, Emilian C., Hristodorescu Nae, Ionescu P., Ionescu Al. G., Ionescu Paraschiv, Ionescu Luca, Nedelcovici N. I., Negulescu N. I., Negoescu N. A., Negulescu N., Petrescu V. G., Protopopescu M. I., Rășcanu N. P., Radovici Al. G., Radovici V. I., Stanian R., Ștefănescu D., Teodorini T., Tomescu St., Tudorin N.,

BIBLIOGRAFIE

A apărut întâiul volum

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILA

copriind

LEGEA JUDECĂTORIILOR DE PACE

ACȚIUNILE POSESORIE

ACȚIUNEA IN REVENDICARE

ACȚIUNEA de GRANIȚIUNE și HOTĂRNICII

EXPROPRIAREA PENTRU CAUSA DE UTILITATE PUBLICĂ

de

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Se află de vânzare la Tipografia d-lui Panaitescu, Pașagiul Carageorgevici și la librăria Alcalay.

Prețul 12 Lei